

τῶν τριῶν συμμάχων Δυναμῶν, ἧτις ἐστεφάνωσαν τοὺς ἀγῶνάς μας ἑμοῦ καὶ τὴν εἰς τὸ Πεταλίδιον ἀπόβασιν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκαθάρισαν τὸ ἱερόν ἔδαφός μας ἀπὸ τοὺς Ἀραβας καὶ ἔφεραν πλήρη τὴν εἰρήνην εἰς τὸν τόπον μας.

Εἶνε τῶνόντι περιεργὸν νὰ παρατηρήσῃ τις, ἀφ' ἐνὸς μέρους, πόση χαρὰ διεχύθη ἔξαφνα σήμερον εἰς τὰς καρδίας καὶ τὰ πρόσωπα ὅλων τῶν Ἑλλήνων, πόσον συναισθάνονται τὸ σοβαρὸν καὶ μεγαλεπήβολον τοῦ ἐπιχειρήματός των, καὶ πάλιν ἀφ' ἑτέρου, πόσον ἔξαφνα τοὺς βλέπει τις ἀπὸ εὐθυμίας νὰ μεταβαίνουν εἰς τὴν σύννοιαν ἐνθυμούμενοι τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ὑπέφεραν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας μας καὶ τὰ σφάγια τὰ ὁποῖα ἐπρόσφεραν εἰς τὸν ἱερόν αὐτῆς θώκον.

Ἡ ὑψηλὴ καὶ μεγίστη ἰδέα αὐτῆς τῆς ἱερᾶς ἐλευθερίας, τὴν ὁποῖαν ἀνύψωσαν οἱ προπάτορές μας εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης τῆς, καὶ τῆς δόξας τὰ θαύματα ἀνεπήδησαν, μετὰ παρέλευσιν τῶσων αἰῶνων, ἀπὸ τὰς Θερμοπύλας, τὸν Μαραθῶνα καὶ τὰς Πλαταιάς, εἰς τὸ Μεσολόγγιον, Σπάρτην καὶ Φραγκοκάστελον, καὶ ἀπὸ τὸ Ἄρτεμισιον, τὴν Σαλαμίνα καὶ τὴν Μυκάλην εἰς τὸν Γέροντα, Κάρπαθον καὶ Κρήτην ἧτις τότε μὲν ἐξέπληξε τὴν οἰκουμένην, νῦν δὲ ἐκίνησεν ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς φωτισμένης Εὐρώπης καὶ ἔφερε γενικὴν μεταβολὴν καὶ νέαν μορφήν εἰς τὸν φωτισμένον κόσμον, δὲν ἦτο παράδοξον ἂν ἀποτα ἔφερε καὶ αὐτὴν τὴν κατῆφειαν εἰς τοὺς εὐθυμούντας Ἕλληνας, ὅταν ἐσυλλογίζοντο ὅτι ἡ τόσον ἀκριβᾶ ἀγορασμένη ἐλευθερία των αὐτῆ δὲν ἐτέθη ἀκόμη ἐπὶ τῶν πολιτικῶν θεσμῶν εἰς τὰ στερεὰ θεμέλιά της, εἰς τὰ ὁποῖα μόνον στηριζομένη ὑπόσχεται διάδοσιν τῶν οὐρανίων αὐτῆς ἀγαθῶν.

Καὶ πόσῃν ἐπισημότητα δὲν ἤθελε δώσει ἡ ἔορτὴ αὕτη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅλον τὸν φωτισμένον κόσμον, ἂν μαζὴ μὲ τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου, τῆς φανερώσεως τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυσηρίου, τῆς ἐθνεγέρσεώς μας καὶ λοιπὰ ἐπανηγυρίζετο καὶ ἡ καθίδρυσις τοῦ συντάγματός μας, ἡ στερέωσις τῆς ἐλευθερίας μας αὐτῆς εἰς τὴν κοινωνίαν μας.

Ἄλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον τῆς ἑορτῆς. Ὁ Δῆμος τῶν Ἀθηναίων εἶχε σῆσαι ἐν τρόπαιον ἔξωθεν τῆς πλατείας τοῦ Παλατίου διὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, περὶ τὸ ὅποιον συνηθρίζοντο καὶ ἐχώρευον οἱ Ἕλληνες, ἐν τῷ μεταξὺ λοιπὸν τούτῳ παρουσιάζεται ἔξαφνα ἡ πρεσβυτίς καὶ λευκόκομος ἀδελφὴ τῶν διακρινομένων διὰ τὴν ξεχωριστὴν ἀνδρείαν τῶν ἀδελφῶν Λέκκα, ἧτις ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς χορηγούς τοὺς εἶπε· Σταματήσατε, παιδιὰ μου, εἰς ἐμὲ ἀρχίει ν' ἀρχίσω τὸν χορὸν, διότι εἰς αὐτὸ τὸ ἔδαφος ἐπρόσφερα θύματα δέω ἀνδρείους ἀδελφοὺς καὶ τὸν μορ-

χὸν μου νιόβ. Καὶ τοιουτοτρόπως μὲ τὰ δάκρυα εἰς τὰ ὄμματα συνεχόρευε καὶ συναγάλλετο μὲ τοὺς Ἕλληνας.

Ἄς λέγουν λοιπὸν ὅ,τι θέλουν οἱ ἄσπονδοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐχθροὶ Φαλμεραῖοι καὶ ἄλλοι ἡμεῖς καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν τὸ πνεῦμα εὐρίσκομεν εἰς τὰς Ἑλληνίδας.

Τελευταῖον, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν σήμερον ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἦτο μία πανήγυρις. Τὸ ἐσπέρας ἐφωτίσθησαν λαμπρῶς ἡ Ἀκρόπολις, ὅλα τὰ δημόσια καταστήματα καὶ ὅλαι αἱ οἰκίαι· εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τοῦ Λυκαβητοῦ ἐσχηματίσθη διὰ τῶν φανῶν εἰς μεγάλους σταυροὺς, τοῦ ὁποῖου ἡ θέα κάμνει μεγίστην ἐντύπωσιν, ὅπως ὁ κόσμος εὐθυμεῖ καὶ ἡ εὐθυμία ἴσως θέλει διαρκέσει ἕως τὰ ἐξημερώματα τῆς αὔριον».

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Ἀναμνήσεις μεγάλης ἐποχῆς.

Μία ὀμηρικὴ μάχη. Οἱ μαχηταὶ τοῦ 21 τὰ ὄπλα αὐτῶν δὲν ἐλάμβανον ἀπὸ τινος ἀποθήκης τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ πολὺ πονοῦντες, ἐνίοτε δὲ καὶ κινδυνεύοντες ἀπέκτων αὐτὰ! Ἐπιμῶντο δὲ πολὺ τὰ καλὰ ἄρματα καὶ πολλῶν κειμηλίων προσιμῶντο, μόνος δὲ ὁ εἰς τὰς χεῖρας ἔχων τοιαῦτα ἠδύνατο πεποιθότως νὰ εἴπῃ τὸ ὑπερῆφρον ἐπος: «Πασᾶ μου ἔχω τὸ σπαθί». Ἡ φωνὴ δὲ ἱκανοῦ τουφεκίου ἐγνωρίζετο ἐν μέσῳ τοῦ κρότου τῆς μάχης ὑπὸ τῶν κατατετριμμένων ἐν τοῖς πολέμοις ἀνδρείων. Οὕτως ἐν τῇ μάχῃ τῶν Κατσαντωνίων πρὸς τοὺς Ἀλβανούς, καθ' ἣν ἐφρονεῦθη ὁ Δίπλας, ἤθελεν ἀπολεισθῆ καὶ ἄλλος ἦρως, ὁ Βακὸγιαννος Βλαχορρήστος, μόνος ἀπολειφθεὶς, ἀχωρησάντων τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, ἂν μὴ οὗτοι ἤκουον τὴν γενναίαν κρυγὴν τοῦ τουφεκίου του δηλοῦσαν ὅτι ζῆ ἔτι καὶ μάχεται· οἱ ἀδελφοποιοὶ αὐτοῦ εἰσερχόμενοι πάλιν εἰς τὸν κίνδυνον ἐβοήθησαν, καὶ ὁ Βακὸγιαννος βαρέως τετρωμένος ἐσώθη.

Φωνὴ τουφεκίου ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς μονομαχίας, ἣν ἤδη διηγούμεθα. Ἀνωθεν τῆς Ναυπάκτου ἐμάχοντο κρατερῶς Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι· μεταξὺ δὲ τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν ἦτο ὁ Χοσάδας, ἐκ τῶν Κατσαντωνίων τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν προσελθόντων ὑπὸ τὸν Τσόγκαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Οἱ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κλέφται, ἂν μὴ ἐγένοντο πάντες στρατηγοὶ τῶν ἐπαναστατῶν, ὡς ὁ Καραϊσκάκης καὶ ὁ Κολοκοτρώνης, ὑπῆρξαν ὅμως οἱ διδάσκαλοι τοῦ μάχεσθαι διὰ τοὺς ἀπολέμους Ἕλληνας τοῦ 21. «Ἦτο ὁ Χοσάδας, μοὶ ἔλεγε τις συμπολεμιστῆς αὐτοῦ, εἰς τὸ πλάγι μου, καὶ ἡ ματιὰ του ἡ ἀτάραχη καὶ ἡ καταφρόνια ποῦ εἰδειχνε ἔς τὸ κακὸ ποῦ ἔκαναν τὰ βόλια τριγύρω μας μ' ἔφεραν νὰ νομίζω πῶς ἕκατὸ ἀνδρειωμένοι ἐπολεμοῦσαν ἔς τὸ πλευρό μου». Τοιούτος ὁ Χοσάδας. Εἰς τὴν παράταξιν δὲ τῶν πολεμίων ἐμάχετο ἄλλος ἦρως

Ἄλθανός ἐκ τῶν ἄλλοτε *σοχαγάριδων* (σωματοφυλάκων) τοῦ Ἄλῃ πασᾶ. Ἐν τῷ κρότῳ, ἐν τῷ ἀλαλητῷ τῆς μάχης διέκρινε μίαν φωνὴν ὄπλου, ἣτις ἐμαρτύρει ὅτι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἐμάχετο ὁ Χοσάδας, ὃν εἶχε γνωρίσει ὅτε ὑπηρετεῖ παρὰ τῷ Ἄλῃ τῶν Ἰωαννίνων. Ὑψώσας λοιπὸν τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θόρυβον τῆς μάχης ἐβόησεν· «Ὁρὲ Χοσάδα, ἀν εἶσαι αὐτοῦ, καθὼς μαρτυρεῖ τὸ τουφέκι σου, ἔβγα νὰ πολεμήσωμε ἄν παλληκάρια». Παρευθὺς οἱ δύο πολέμιοι στρατοὶ ἔπαυσαν τὴν μάχην, ἐφάνησαν δὲ ἀναπηδῶντες ἀπὸ τῶν χαρακωμάτων εἰς τὸ μεταίχμιον οἱ δύο ἥρωες. Τὰ τουφέκια, ἅτινα πρῶτα μετεχειρίσθησαν, τοῦ μὲν δὲν ἐξεπυροκρότησε, τοῦ δὲ δὲν ἔτυχε τοῦ σκοποῦ· ἤλθον δὲ πᾶραυτὰ εἰς χεῖρας, καὶ ὁ μὲν Ἄλθανός, γοργότερος, εἰλκυσε τὴν σπάθην, ὁ δὲ ἔμπειρος τοῦ Κατσαντώνη στρατιώτης ἀποκρούσας διὰ τοῦ τουφεκίου αὐτὴν καταφερομένην κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ἤρπασε τὸν Ἄλθανὸν ἀπὸ τῆς ὀσφύος. Τότε πάλιν κρατερὰ ἤρξατο, ὁ δὲ ἀκούων τὸν θοῦπον τῶν ἀγκυίων αὐτῶν ποδῶν καὶ τὴν ἰσχυρὰν πνοὴν τῶν ἐρῶν στήθων τῶν ἐν μέσῳ τῆς ἀταράχου ἡσυχίας τῶν δύο θεωμένον στρατῶν, ὁ ἀκούων καὶ μὴ βλέπων αὐτοὺς ἤθελεν εἰπεῖ τὸ τοῦ δημοτικοῦ ἄσματος·

Μῆνα βουβάλια πολεμοῦν, μῆνα θερῖα μαλόουν;

Τέλος, ὁ Χοσάδας κατέβαλε τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ, ὃν ἐφόνησε διὰ τοῦ ἔγχειριδίου, σκυλευσας δ' αὐτὸν ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ ἀλαζόντας ἐκ χαρᾶς καὶ πυροβολοῦντας ἐπὶ τῆνίη.

Τὸ φέσι τοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀιδρούτσου. Οἱ Ἕλληνες ἐμάχοντο δευτέραν ἢ τριτὴν ἡμέραν παρὰ τὴν ἀγίαν Μαρίναν, χωρὶν ἐπιθαλάσσιον τῆς Φθιώτιδος. Ὀλίγοι κατὰ δεκαπλασίον, ὀπλισμένοι μόνον μὲ τουφέκια ἐναντίον πολλοῦ ἵππικου καὶ ἰσχυρῶν πυροβόλων ἤμυνοντο ὀπισθεν ἀσθενοῦς χαρακώματος ποιηθέντος ἐν μιᾷ νυκτί. Πρὸς τὰ πυροβόλα τοῦ ἐχθροῦ ἀπῆντων τὰ τοῦ ἑγγὺς ἀγκυροβολούντος πᾶρωνος τοῦ Ψαριανοῦ Βισβίτῃ ἀνευ σπουδαίου ἀποτελέσματος· ἀλλ' ἡ παράταξις τῶν Ἑλλήνων, καίτοι πολλὰ καὶ εὐρέα δῆγματα εἶχεν ἀνοίξει εἰς τὸ χαρακώμα ὁ πυκνὸς πυροβολισμὸς, ἔμενε ἀτρεστος, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῆς ἰδέας, ὑπὲρ ἧς ἐμάχετο, καὶ ἐνθαρρυνόμενη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς ἀρχηγούντος αὐτῆς, ὅστις μὲ μὲγάλα βήματα διέτρεχεν αὐτὴν ἐμφυγῶν μὲ τὸ λόντειον αὐτοῦ βλέμμα τοὺς εὐαρίθμους πολεμιστάς· ὅτε σφίρα ἐχθρική διερχομένη ἀνωθεν ἀκριβῶς τῆς κεφαλῆς του, ἀφήρσε διὰ τῆς ριπῆς τὸ κάλυμμα αὐτοῦ. Ἄλλ' οὗτος οὐδόλως πτοηθεὶς ἔκυψεν ἀτάραχος καὶ λαβὼν αὐτὸ εἶπε μειδιάσας καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους ἀποβλέψας. «Τὶ νὰ σοῦ κάνω, κλητόνυρκε, ποῦ ἔχεις τὸ Φράγχο καὶ σοῦ φτιάνει τόπια ἄς μούρτιανε καὶ ῥένα, καὶ νάβλεπες πόσο καλλίτερα ἔζέρω καὶ τὸ παίζω τὸ τόπι».

Αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ Καραϊσκάκη. Θανατηφόρα πληγωμένος ὁ Καραϊσκάκης ἐφέθη εἰς

τὸ πλοῖον τοῦ μεγάλου σολάρχου τῆς Ἑλλάδος διὰ νὰ λάβῃ τὴν δυνατὴν ἱατρικὴν περιποίησιν· γυμνασμένος ἐξ ἀπαλῶν δυνάμεων εἰς τὸ σπῆθι καὶ εἰς τὸ τουφέκι, εἰδήμων τῆς φύσεως τῶν πληγῶν, ἐγνώρισε μόνος του ὅτι ἡ βοήθεια τῆς ἱατρικῆς δὲν θὰ ἴσχυεν, ὅτι ἡ μὲγάλη περιποίησις τοῦ σολάρχου δὲν θὰ ἐχρησίμευε, καὶ ὅτι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἦτον ἐγγύς. Μὲ πνεῦμα τότε ἀτάραχον, μὲ πρόσωπον γαληνὸν καὶ μὲ φωνὴν κατανωκτικὴν ὠμίλησε πρὸς τοὺς περισσῶτας ὀπλαρχηγούς, παρόντων καὶ τοῦ μεγάλου σολάρχου καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

«Μέγα βάρος μὲ ἐπεφόρτισεν ἡ πατρίς μου· μὲ δέκα μνηῶν δεινοῦς ἀγῶνας ἐπλήρωσα τὸ χρέος μου· δὲν μὲ ἔμενε παρὰ ἡ ζωὴ. Ἴδου θυσία τῆς πατρίδος καὶ ἡ ζωὴ μου εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν ἐχρεωστούσα, εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν ἀποδίω. Ἀποθνήσκω· οἱ στρατιώται μου ἄς τελειώσουν τὸ ἔργον μου, ἄς μοῦ ἐλευθερώσουν τὰς Ἀθήνας». Αὐτὰ εἶπε καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Συσαΐταιοι στρατιωτῶν τῆς ἐπανάστασεως. Πεντήκοντα Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Σπύρον Δοντᾶν προχωρήσαντες τοῦ κατὰ τὸ Φάληρον στρατοπέδου τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀνεγείραντες ἀνίσχυρον πρόχωμα προῦκάλεσαν εἰς μάχην τοὺς Τούρκους. Ἐπὶ δύο ἡμέρας ἤμυνοντο αὐτοὺς ἐπιτιθεμένους παμπληθεῖς, προσβάλλοντας δὲ καὶ διὰ πυροβόλου ἐστημένον ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ κατὰ τὴν θέσιν Περύρας νηοῦ τοῦ Σωτῆρος· ἔσπρωσαν δὲ ἐκ τῶν πολεμίων νεκροὺς πολλοὺς, ἐν οἷς καὶ σημαιοφόρον, οὔτινος τὴν σημαίαν ὑπὸ βροχῆν σφαιρῶν ἐξορμήσας τῶν Ἀθηναίων τις ἤρπασε καὶ ἀνεστραμμένην ἐπῆξεν ἐπὶ τοῦ ἐκ πηλοῦ χαρακώματος πρὸς ὕδριν. Ἀλλὰ δὲν ἐπίσξεν αὐτοὺς ἡ πλυθὺς τῶν ἐφορμώντων, οὐδὲ τὸ μέχρως ὀσφύος ὕδωρ τῶν τάφρων, ἐν ᾧ ἐμβαπτισμένοι ἐμάχοντο. ὅταν τῶν πολυμεφοδιῶν ἡ ἐλάττωσις ἀγρία πεῖνα, διότι εἶχον καταλάβει τὴν θέσιν οὐδαμῶς φροντίσαντες περὶ τροφῶν. Ἡ πεῖνα ὅμως δὲν ἔχει ῥάματα, λέγει δημοῦδες τι λόγιον· κόπτοντες λοιπὸν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ κατὰ τὰς τάφρους φυόμενα τευτλα (σέσηλα) ἐκθέτοντες δὲ εἰς τὸν ἥλιον, ἵνα ὀλίγον μαρνανθῶσι, καὶ ἄβραστα κατατρώγοντες διήγαγον τὰς δύο ἡμέρας τῆς μάχης. Μὴ παραξενουθῆ τις· σὴνεται ἰσραῖ τις ἐπιστολὴ τοῦ Διάκου, δι' ἧς ζητεῖ ἄρτον διὰ τοὺς στρατιώτας του καὶ, ὡς πολυτελεῖ τινὰ τροφήν, ἐλαίας. Γνωστὴ δὲ εἶνε ἡ καρτερίαι τῶν ὑπὸ τὸν Νικοτσάραν κλεφτῶν, οἵτινες τρεῖς ἡμέρας μαχόμενοι παρὰ τῷ Πράβι τῆς Μακεδονίας,

Χιόνι ἔτρωγαν, χιόνι ἔπιναν, καὶ τὴ φωτιά βαστοῦσαν.

Ὁ ἡγουμένως Μεθόδιος Παλιούρας. Ὑπὸ τὰς ὑπορείας τοῦ Ὀλύμπου κεῖται ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ἀκμάζουσα ἄλλοτε ἐπὶ πλούτῳ καὶ πληθύνει μοναχῶν. Ἐτι πρὸ τῆς ἐπανάστασεως ὀλίγη καθηγουμένης ἐν αὐτῇ ἦτο ὁ Μεθόδιος Παλιούρας, ἱερεὺς εὐπαιδευτος· ὑπὸ τὸ εἰρηνικὸν ἔ-

μως τοῦ καλογήρου ῥάσον, τὸ ὁποῖον περιέβαλλον αὐτὸν, ἔπαλλε καρδία ἐπαναστάτου ἀγριαίνουσα διὰ τὰς κακώσεις τῶν δουλευόντων τοῖς Τούρκοις Ἑλλήνων, θλιβομένη δὲ διὰ τὴν ταπεινώσιν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Καὶ μίαν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἡμέραν ὠραίαν ὡς τὰς ζωγραφουμένας ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἄσμάτων, μετὰ τὴν λειτουργίαν ὁ ἡγούμενος ὤμιλησε πρὸς τοὺς μοναχοὺς περὶ ἄλλης ἀγίας ἀναστάσεως ἐθνικῆς, καὶ ἀφοῦ ἐνέπνευσεν ἐνθουσιασμὸν εἰς τοὺς πράεις καλογήρους, ἀπέβαλε τὸ ἔνδυμα τοῦ μοναχοῦ, περιεβλήθη τὴν στολὴν τῶν παλληκαρίων καὶ κάθοπλος ἔστησε χορὸν, ἐν ᾧ συνέδεσαν τὰς χεῖρας ὅσοι ἤθελον νὰ πολεμήσωσι τοὺς Τούρκους ὄχι μόνον μὲ εὐχάς. Τιμὴ διὰ τοὺς Ἑλλήνας τῶν χρόνων ἐκείνων μοναχοὺς! πλείονες τῶν ἡμίσεων ἐδέξαντο ν' ἀγωνισθῶσι τὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας. Μετὰ τινα ἔτη τὸν Μεθόδιον Παλιούραν ἐφόνευσαν δόλω οἱ προσεῶτες τοῦ Λιτοχωρίου, ἐπειδὴ ἠπειλήθησαν δι' ἐξοντώσεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἂν μὴ κατάρθουν τοῦτο.

Ἐθνικὸν μαρτυρολόγιον.

Ἄπειροι εἶνε οἱ μάρτυρες τῆς ἐθνικῆς πίστεως εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε γνωρίμους προσθετομεν ἤδη τινάς, εὐχόμενοι, μᾶλλον δὲ προτρέποντες καὶ ἄλλους ἵνα συντελέσωσιν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου μαρτυρολογίου.

Εὐθύμιος Παλάσκα. Ἐκ Σκουλικαριᾶς τῆς Ἀρτας, κλέφτης ἀνήκων εἰς φιλοπόλεμον οἰκογένειαν τῶν Κουμπαριῶν. Εἰσὶν ἐτη πολεμῶν κατὰ τῶν Τούρκων, ἐν μάχῃ γενομένη παρὰ τὸ Φράτι τῆς Ἠπείρου, ἐν ἧ ὁ τρεῖς ἀδελφοὶ αὐτοῦ Γιάννος, Γιωτάκης καὶ Στέριος ἐφονεύθησαν, συνελήφθη τετρωμένος καὶ ἀπέθανεν ἀνασκολοπιθής. — Εἰς τὸν Παλάσκην φέρεται ἀδόξω τὸ ἐξῆς δημοτικὸν ἄσμα.

Ἐνα πουλάκι ἔβγαίνει ἔπο μὲς ἀπὸ τὸ Φράτι
ψάχνει νὰ βρῆ τὴ κλεφτουριά τὸν Θύμιο τὸν Παλάσκα
κι' οἱ κλέφταις τὸ καρτέρεσαν καὶ τὸ συγχορωτᾶνε
«Πές μας, πές μας, πουλάκι μου, κἄνα καλὸ χαμπέρι».
«—Τί νὰ σὰς πῶ, μαῦρα παιδιά, γλιμμένα παληκάρια,
» ἢ παχανιά σὰς πλάκωσα, γιατί εἶσθε προδομένοι».
Τὸ λόγῳ δὲν ἀπόσπασε, τὸ λόγῳ δὲν ἀπόειπε,
μὴ παταριὰ τοὺς βάρεσαν ἀξάφνου ἔς τὸ λιμέρι.

(Γύρισμα)

Θύμιο Παλάσκα,
Θύμιο ἠπερήφανε,
Θύμιο λεβέντη μου.

Υαροζανναῖοι. Εὐθύμιος καὶ Πύρος (Σπύρος) κλέφται ἐξ Ἠπείρου συνελήφθησαν διὰ προδοσίας Μήτσου τινὸς ἀπὸ τὸ Μζργαρίτι, καὶ προδοθέντες εἰς τὸ στόμιον πυροδόλου ἀπέθανον καταμελισθέντες.

Z**

Οἰασθήποτε καταισχύνῃς καὶ ἂν κριθῇ τις ἀξίος, σχεδὸν πάντοτε δύναται νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ φήμην.

II ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδώ].

Συζητήματα ἰδιῶν σελ. 179.

II'

Τὴν αὐτὴν ὥραν ὁ μαρκήσιος, περιμένων ἕως οὐ σημάνῃ ὁ κώδων τοῦ γεύματος, ἐκάθητο ἐνώπιον μικρᾶς καὶ κομψῆς τραπέζης καὶ ἔκοπτε δίπυρον ἐντὸς ποτηρίου Ἰσπανικοῦ οἴνου. Καίτοι ἡ ὑπερφάνεια αὐτοῦ εἶχε καιρίως πληγωθῆ, ἤσθάνετο ὅμως ἐπανερχομένη τὴν ὄρεξιν του καὶ ἀπῆλθε τῆς εὐεξίας ἐκείνης καὶ τῆς εὐχαριστήσεως τῆς ἐπερχομένης κατόπιν ἀλγεινῆς ἐγχειρίσεως, ἣν φοβούμενός τις εἶχεν ἐπὶ πολὺ ἀναβάλει νὰ ὑποστῇ. Τέλος πάντων, ἀππλήγη τῆς βαρωνίδος καὶ εἶχε βεβιωθῆ σχεδὸν περὶ τῶν διαθέσεων τῆς θυγατρὸς του ὡς πρὸς δὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βερνάρδου οὐδεμίαν εἶχεν ἀνησυχίαν· διότι καίτοι μὴ ὦν ἔμπειρος περὶ τὰ αἰσθηματικά, ὡς εἶπεν ὁ ἴδιος, ἐνόει ὅμως τὰ τοιαῦτα ἀρκούντως, ὥστε νὰ μαντεύσῃ πρὸ πολλοῦ, ὅτι ὁ Οὐσσάρος δὲν ἦτο ἀναίσθητος πρὸς τὴν καλλονὴν τῆς Ἑλένης. Ἐκτὸς τούτου ἐφαίνετο αὐτῷ ἀδύνατον νὰ μὴ θεωρήσῃ ὁ υἱὸς ἐκεῖνος τοῦ χωρικοῦ τύχην του μεγίστην, τὸ νὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς οἰκογενείας τῶν πρώην αὐτοῦ κυρίων. Ὡς πρὸς τοῦτο ἦτο ἐντελῶς ἡσυχος· ἐν ὅμως ἐθλίβεν αὐτόν, τὸ ὅτι δὲν ἀπῆντησε παρὰ τῆς θυγατρὸς του περισσοτέραν ἀντίστασιν, περισσοτέραν δυσκολίαν, καὶ ἡ ἰδέα, ὅτι μία Λασεγλιέρ ἠδύνατο νὰ ἐραστῆ ἑνὸς Σταυμπλῆ, κατετάρτατε καὶ ἐβασάνιζεν αὐτὸν εἰς βαθμὴν ἀνέκφραστον· τοῦτο ἦτο τὸ πικρότατον τῶν ποτηρίων ἐξ ὧν ἔπιε μέχρι τοῦδε! Ἀφ' ἑτέρου ὅμως κατεβέλγετο φανταζόμενος τὴν ἀγανάκτησιν τῆς βαρωνίδος καὶ τοῦ εὐήθους υἱοῦ τῆς ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ των ἔτριβε λοιπὸν τὰς χεῖράς του, ἐξήπλοτο ἐπὶ τῆς ἑδρᾶς του καὶ ἐνθυμούμενος τὸ λόγιον, ὅπερ ἡ βαρωνὶς ἐπανελάμβανεν αὐτῷ συχνάκις, «οἱ Παρίσιοι ἀξίζουσι βεβαίως μίαν λειτουργίαν», ἐγέλα μόνος του· διότι πραγματικῶς ταῦτα πάντα ἔμελλον νὰ τελειώσωσι διὰ λειτουργίας, ἀλλὰ διὰ λειτουργίας γὰμου.

Εὐρίσκετο λοιπὸν εἰς εὐθυμίαν, ὅτε ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ εἰσῆλθε μὲ ὕψος τόσον σοβαρὸν, τόσον ὑπερήφανον, τόσον ἀξιοπρεπές, ὥστε ὁ μαρκήσιος ἐγεροθεῖς ἵνα ἐναγκαλισθῇ τὴν θυγατέρα του, ἔμεινεν ἀναυδος ἐνώπιον αὐτῆς,

— Πάτερ μου, εἶπεν ἡ ὠραία κόρη μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης, ἀλλ' ἀταράχου· εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν ὡς γνήσιος εὐπατρίδης καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι, ὅ,τι δῆποτε ἔχῃς νὰ μοι ἀποκαλύψῃς, θὰ μὲ εὖρης ἀξίαν τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, ἅτινα μοι ἐπιβάλλει ἡ τιμὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ οἴκου μας. Μὴ μου κρύψῃς τίποτε, σὲ παρακαλῶ, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἐν ὀνόματι τῆς μη-